

UTDANNINGSMODUL I

PERSONSENTRERT OMSORG, RELASJON OG KOMMUNIKASJON

Studieplan

Nettbasert med samlinger
Deltid

Innhold

1	Bakgrunn for utdanningsmodul i personsentrert omsorg, relasjon og kommunikasjon	3
1.1	Mål for utdanningsmodul i personsentrert omsorg, relasjon og kommunikasjon	3
2	Opptakskrav.....	3
3	Forventet læringsutbytte	3
4	Organisering og omfang	5
5	Faginnhold	5
5.1	Sentrale tema	5
5.2	Studiekrav.....	6
5.3	Litteratur og andre læremidler.....	6
6	Undervisnings- og læringsformer	6
7	Vurdering	7
8	Modulbevis	7

1 Bakgrunn for utdanningsmodul i personsentrert omsorg, relasjon og kommunikasjon

Personsentrert omsorg er en omsorgsfilosofi og bygger på Kitwoods teori om VIPS-rammeverket som vektlegger bruk av et tydelig verdigrunnlag, individuell tilnærming, forståelse av personens perspektiv og et tilrettelagt sosialt miljø. Anbefalinger om personsentrert omsorg er nedfelt i nasjonale planer og retningslinjer innen demensomsorgen (Demensretningslinjen 2017 og Demensplan 2025), men passer godt som verdigrunnlag også i andre deler av eldreomsorgen.

1.1 Mål for utdanningsmodul i personsentrert omsorg, relasjon og kommunikasjon

Utdanningsmodulen skal gjøre studenten i stand til å gi personsentrert omsorg i praksis gjennom bruk av et tydelig verdigrunnlag, individuell tilnærming, forståelse av personens perspektiv og et tilrettelagt sosialt miljø i råd med VIPS-rammeverket. Det blir vektlagt betydningen av en god relasjon, tilpasset kommunikasjon og samhandling. Studenten skal gjennom utdanningen utvikle sin personlige og faglige kompetanse slik at de kan identifisere, planlegge, utføre og evaluere personsentrert omsorg til eldre.

2 Opptakskrav

Autorisasjon som helsefagarbeider og andre med tilsvarende fagbakgrunn (hjelpepleiere, omsorgsarbeidere).

3 Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttet for utdanningsmodulen deles inn i områdene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene tilsvarer nivå 5.1 i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR).

Kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse beskrives som:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
Kunnskaper er: forståelse av teorier, fakta, begreper, prinsipper, prosedyrer innenfor fag, fagområder og / eller yrker.	Ferdigheter er: evne til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver. Det er ulike typer ferdigheter: kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter.	Generell kompetanse er å kunne anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig vis i ulike situasjoner gjennom å vise samarbeidsevne, ansvarlighet, evne til refleksjon og kritisk tenkning i studier og yrke.

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om personsentrert omsorg
- har kunnskap om VIPS-rammeverket for praksis
- har kunnskap om metoder for implementering og utvikling av personsentrert omsorg
- har kunnskap om kommunikasjon som fremmer tillit og en god relasjon mellom helsearbeideren og den eldre pasienten og pårørende, samt hvordan en slik relasjon bygges og opprettholdes
- har innsikt i lovverk for helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale anbefalinger om personsentrert omsorg som verdigrunnlag for helse- og omsorgstjenester
- kan oppdatere sin kunnskap om personsentrert omsorg for å kunne identifisere og vurdere behov, iverksette og evaluere tiltak
- forstår hvordan personsentrert omsorg kan bidra til å verdsette den eldre sine følelser og rettigheter, og påse at den eldre og pårørende blir behandlet faglig forsvarlig

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende kunnskap om personsentrert omsorg til å identifisere den eldre pasientens behov, planlegge og evaluere tiltak
- kan anvende VIPS-rammeverket og den utvidede modell til å skape tillit, gode relasjoner og samhandling med eldre pasienter og pårørende
- kan anvende VIPS-rammeverket i kommunikasjonen og samarbeidet med kollegaer og andre yrkesgrupper
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for utøvelsen av personsentrert omsorg til eldre
- kan kartlegge den eldre pasientens livshistorie, preferanser og sosiale relasjoner

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for brukermedvirkning og hvordan den eldre pasientens autonomi skal ivaretas i behandling og omsorg
- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen atferd og kommunikasjon i situasjoner med eldre pasienter, pårørende og kollegaer
- kan gi eldre pasienter en opplevelse av respekt og personverd
- kan fremme en personsentrert omsorg på egen arbeidsplass
- kan bidra til faglig og etisk refleksjon om personsentrert omsorg på arbeidsplassen

4 Organisering og omfang

Utdanningsmodulen i personsentrert omsorg, relasjon og kommunikasjon har et omfang på 10 studiepoeng. Den kan gjennomføres som en frittstående modul eller inngå som en obligatorisk modul i fagskoleutdanningen i eldre helse. Utdanningsmodulen gjennomføres over 10 uker og organiseres som følger:

- 7 nettsamlinger á 2 timer etter kl. 12 på en fast ukedag
- 3 fysiske samlingsdager fra kl. 09-15
- Egeninnsats og veiledning
- 5 studiekraav

5 Faginnhold

5.1 Sentrale tema

a) Grunnlagstenkning

- Personsentrert omsorg som verdigrunnlag
- Rammeverket for personsentrert omsorg (VIPS-rammeverket)

b) Å skape en gjensidig relasjon

- Kommunikasjon
- Samtaleverktøy
- Positivt personarbeid
- Destruktiv samhandling
- Involvering og selvbestemmelse

c) Personsentrert omsorg i praksis

- Kartlegging og bruk av personens livshistorie, livsstil, preferanser og personlighet, sosiale relasjoner, funksjonsnivå og helsetilstand (den utvidede modellen)
- Å møte personens grunnleggende psykologiske behov for trøst, tilknytning, inklusjon, beskjefligelse og identitet

d) Metoder for implementering og utvikling av personsentrert omsorg

- TID – modellen
- Marte Meo
- VIPS praksismodell
- PORT (Persons Observation Reflection Tool)
- Strukturert miljøbehandling

5.2 Studiekrav

Følgende fem studiekrav må gjennomføres og består for å kunne bestå utdanningsmodulen:

Studiekrav og tittel	Vurderingsform
Studiekrav 1 Se hvem jeg er	Muntlig deltagelse på samling Skriftlig oppgave i gruppe
Studiekrav 2 Grunnleggende psykologiske behov	Muntlig deltagelse på samling Skriftlig oppgave
Studiekrav 3 Positivt personarbeid	Muntlig deltagelse på samling Skriftlig oppgave
Studiekrav 4 VIPS-rammeverket	Muntlig deltagelse på samling Skriftlig oppgave
Studiekrav 5 Pasientens perspektiv	Skriftlig oppgave

5.3 Litteratur og andre læremidler

- Aasen, A. M. (2022). *Samarbeid og relasjonskompetanse. Hvordan bli en god hjelper?* Cappelen Damm Akademisk.
- Eriksen, S. (2019) *Hefte: ABC – Hva er viktig for deg?* Forlaget Aldring og helse.
- Rokstad, A. M. M. (2021). *Se hvem jeg er. Personsentrert omsorg ved demens.* Universitetsforlaget.
- Helsedirektoratet. (2017). *Nasjonal faglig retningslinje om demens.*
<https://keff.no/uploads/Faktaark/Medisinske-diagnosertilstander/Demens.pdf>
- Helse- og omsorgsdepartementet. (2020). *Demensplan 2025.*
<https://www.regjeringen.no/contentassets/b3ab825ce67f4d73bd24010e1fc05260/demensplan-2025.pdf>
- Aktuelle lover og forskrifter, <https://lovdata.no/>

6 Undervisnings- og læringsformer

Følgende læringsformer er aktuelle i utdanningsmodulen:

- Ferdighetstrening
- Forelesning
- Gruppearbeid
- Refleksjon
- Studiekrav
- Veiledning

7 Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene for modulen og gjennomføringen av bestemte studiekrav danner grunnlag for vurderingen. Det gis en sluttvurdering i hver modul med bestått/ikke bestått.

8 Modulbevis

Etter fullført og bestått utdanningsmodul utstedes det et modulbevis hvor det angis utdanningsmodulens tittel og omfang i antall studiepoeng.